

En stor biodiversitet af flora og fauna er vigtigt for alle habitater og økosystemer. Det er derfor nødvendigt for os at bevare biodiversiteten i havet såvel som på land. På grund af menneskelige aktiviteter er mange arter p.t. truede. Nogle estimater indikerer at mere end halvdelen af verdens undervandsliv allerede er forsvundet på grund af menneskelig indflydelse. Vi mennesker er meget afhængige af mange forskellige af havets ressourcer, og i stedet for at passe på dem forurener og overudnytter vi dem.

De primære antropogene (hvilket betyder stammer fra menneskelig aktivitet) farer for havpattedyr er jagt, skibskollisioner, fiskeri, støj og kemisk forurening. For eksempel ændrer ikke-bæredygtige fiskerimetoder på fødekæden og tilgængeligheden af fisk i verdenshavene, spøgelsesnet (tabte fiskeredskaber, som stadig flyder rundt i havet) fører til en smertefuld og ofte dødelige indvikling og /eller utilsigtet bifangst af mange marine dyr, og marint affald kan føre til at individer dør såvel som forringelser af habitater.

*‘Gennem det meste af historien, har mennesket skulle bekæmpe nature for at overleve; i dette århundrede er han begyndt at forstå, at han må beskytte den for at overleve’
(Jacques Yves Cousteau)*

Naturbevarelse har til formål at beskytte arter, deres habitater og økosystemet fra trusler og ultimativt fra udryddelse. Formålet er at forhindre, minimere og reparere økologiske skader for at beskytte arter, deres habitater såvel som økosystemet fra for store ændringer på grund af menneskelig aktivitet. Alligevel er det risikoen for udryddelse, som giver biologien og strategien bag naturbevarelse sin store betydning. Der er mennesker og organisationer, som arbejder for at forsvare dem, som ikke selv har en stemme, og som aktivt kæmper mod trusler for at bestykke vores vilde natur: miljøforkæmperne.

Men miljøbevarelse behøver ikke altid kræve en stor indsats. Enhver kan have en lille miljøforkæmper gemt i maven. Vores handlinger afgør, hvem vi er, og om vi selv er små miljøforkæmpere ved at genbruge og ikke overforbruge generelt, om vi køber lokalt produceret mad, cykler i stedet for at tage bilen, slukker lyset og elektriske apparater, når vi ikke bruger dem, og samler skrald på vejen, standen og i skoven – der hvor vi finder noget.

Naturbevarelsesstrategier

Der er blevet lavet mange forskellige tiltag for at beskytte arter og deres habitater, og nogle af disse er mere konkrete end andre. Nedenunder beskriver vi nogle af disse implementerede naturbevarelestiltag:

1. IUCN Rødliste over Truede Arter™

“Rødlisten” fungerer som et system til at bestemme den relative risiko for udryddelse af verdens dyre- og plantearter. Den giver information om taksonomi, bevarelsesstatus og udbredelse af planter, svampe og dyr Jorden rundt. Den udgives af Den Internationale Sammenslutning for Naturbevarelse (International Union for Conservation of Nature - IUCN), som er verdens førende autoritet, når det gælder vurderingen af en arts bevarelsesstatus. Systemet blev udviklet for over et halvt århundrede siden, og en nuværende placering på rødlisten bliver godtaget som tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag om bevarelsesstatus for en art og er derfor tænkt som grundlag for tiltag af lovgivere og statslige myndigheder i forhold til beskyttelse af arter, naturen og miljøet.

Listen klassificerer arter i forskellige kategorier og fremhæver de planter og dyr som er i fare for at uddø globalt (Fig. 1).



Figur 1: Rødliste klassifikation

EX Extinct (Uddød), **EW** Extinct in the Wild (Uddød i det fri), **RE** Regionally Extinct (Regionalt uddød), **CR** Critically Endangered (Kritisk truet), **EN** Endangered (Truet), **VU** Vulnerable (Sårbar), **NT** Near Threatened (Nær truet), **LC** Least Concern (Mindst bekymring), **DD** Data Deficient (Manglende data), **NE** Not Evaluated (Ikke evalueret)

I tilfældet af havpattedyr, er alle arter listet på rødlisten. Det er dog ikke dem alle der er truede, og de er derfor listede som "mindst bekymring" (Least concern).

OPGAVE 1: Udfør en internetsøgning for at finde ud af, hvad den nuværende IUCN Rødlitestatus er for de følgende arter:

Art	IUCN status
Gråsæl - <i>Halichoerus grypus</i>	
Ringsæl - <i>Pusa hispida</i>	
Spættet sæl - <i>Phoca vitulina</i>	
Marsvin - <i>Phocoena phocoena</i>	
Blåhval - <i>Balaenoptera musculus</i>	
Finhval - <i>Balaenoptera physalus</i>	
Vågehval - <i>Balaenoptera acutorostrata</i>	

Tips: Titta på artdatabankens och IUCNs hemsida

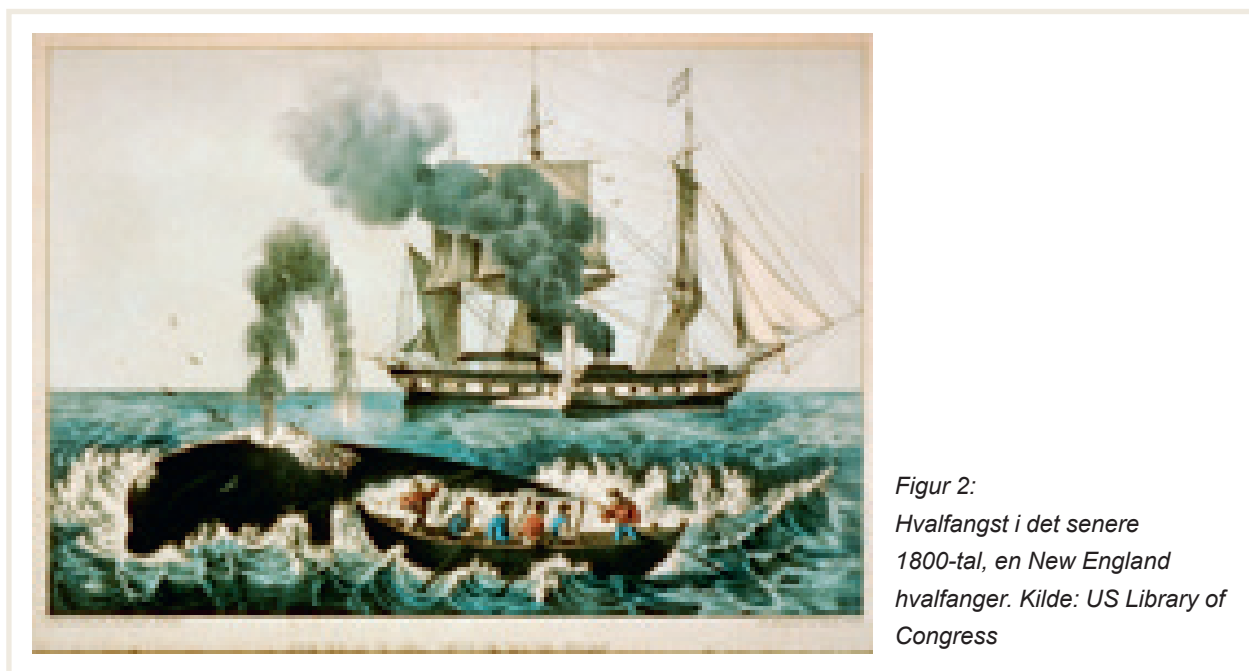
2. Regulering af hvalfangst og sæljagt

Hvalfangst vil sige jagten af hvaler. I nogle dele af verden startede jagten på hvaler mindst 3000 år før Kristus. Oprindeligt blev hvaler formentligt jagtet for føde. I 1800-tallet blev hvaler også jagtet for deres spæk, som blev kogt ind til værdifuld lampeolie (Fig. 2). I perioden med industriel hvalfangst i det 20. århundrede blev de fleste af de store hvaler jagtet til nær udryddelse, hvilket har haft en så signifikant indflydelse på populationerne, at flere af dem er listet som truede den dag i dag. Nu om dage er hvaler også beskyttet af forskellige nationale og internationale bevaringslove. Der er for eksempel en international aftale om at stoppe hvalfangst, som er blevet stadfæstet af mange lande. Der er dog nogle undtagelser for nogle lande, interessegrupper, og formål (Tabel 1).

Den Internationale Hvalfangstkommission (IWC)

IWC er en mellemstatslig organisation, hvis formål det er at forvalte hvalfangst, såvel som andre relevante forhold, der drejer sig om hvalers velfærd og deres bevarelse. I denne rolle regulerer

IWC også kommerciel, videnskabelig, og oprindelige befolkningsgruppers ernæringsmæssige hvalfangst. I 1986 blev det såkaldte kommercielle hvalfangst moratorium lanceret af IWC, som satte al kommerciel hvalfangst på alle hvalrater og populationer på pause. Denne aftale er stadig gældende, selvom nogle få lande stadig jager hvaler som f.eks. vågehvaler (i f.eks. Norge) og finhvaler (i Island). Ellers har moratoriet spillet en vigtig rolle i at stoppe jagten af store hvaler i de fleste lande. Dette giver mange hvalpopulationer muligheden for at genvinde antal efter omfattende overudnyttelse i det 19. og 20. århundrede.



Figur 2:
Hvalfangst i det senere
1800-tal, en New England
hvalfanger. Kilde: US Library of
Congress

Tabel 1: Hvalfangst i dag

	Formål	Hvor?	Bekymringer
Oprindelige befolkningsgruppers ernæringsmæssige hvalfangst	Kulturelle og ernæringsmæssige krav fra fjernt beliggende samfund af oprindelige befolkningsgrupper	Alaska, Tjukotka, Grønland og Bequia	Misbrug af systemet til kommerciel brug f.eks. ved at reklamere for hvalkød til turister; Traditionelle fangstmetoder er ofte meget mindre effektive end moderne metoder, og dyr kan derfor lide mere/længere end nødvendigt.
Videnskabelig hvalfangst	Forskning	Japan	Hævder at jage hvaler til forskning, men ved at sælge kødet er det praktisk set kommerciel hvalfangst gemt under en "forskningsparaply"
Kommerciel hvalfangst	Kommercielle årsager	Island og Norge	Lande fastsætter deres egne fangstkvoter

ASCOBANS

ASCOBANS ("Agreement on the Conservation of Small Cetaceans in the Baltic, North East Atlantic, Irish and North Seas"; Aftalen om bevarelse af små hvaler i Østersøen, Nordøst Atlanten, det Irske Hav, og Nordsøen) er en overnational regional aftale om beskyttelse af hvaler i Østersøen og Nordsøen, som startede i 1991. Aftalen blev udvidet til også at inkludere Nordøst Atlanten og det Irske Hav i 2008. Formålet er at genskabe eller bibeholde en god bevaringsstatus for hvaler i området, som aftalen dækker.

Sæljagt

Jagt på sæler går også tilbage gennem flere tusind år af menneskets historie. Sælknogler og tænder ses ofte i fund fra sten-, jern- og bronzealderen i Nordeuropa og mange andre steder kloden rundt. Sæler er blevet jaget både for deres pels, spæk, lever og kød, og som skadedyrskontrol, for at minimere deres konkurrence med fiskeriet.

I løbet af de sidste par hundrede år er særligt to arter af sæler blevet jagtet i Nordeuropa: den spættede sæl og gråsælen. Sent i 1800-tallet og tidligt i 1900-tallet indførte flere lande et dusørsystem i et forsøg på at reducere sælbestanden og dens indflydelse på det lokale fiskeri. Det førte til en overdreven udnyttelse af begge arter. De efterfølgende alvorlige effekter af DDT, PCB og andre giftige stoffer, gjorde at populationerne styrteddykkede helt ind i 1950'erne og 60'erne. Både gråsæl og spættet sæl blev beskyttet fra jagt i 1970'erne i de fleste nordeuropæiske lande. Siden 1980'erne er Nordeuropas sælpopulationer steget støt, bortset fra nogle enkelte virusudbrud i spættet sæl populationer. I dag har populationerne nået en sådan størrelse at regulering af sæler omkring fiskeredskaber er tilladt i flere lande rundt om Østersøen, såsom Finland, Sverige og Danmark. I Tyskland hører spættet sæl stadig under gruppen af dyr, der kan jages. Sæljægere hjælper myndighederne med at indsamle døde dyr på stranden såvel som dyr, der skal rehabiliteres.

3. Marine beskyttede områder

Et marint beskyttet område (MPA) er et udtryk, som dækker mange forskellige typer reservater, marine nationalparker, særlige beskyttelsesområder, kritiske habitater og tilsvarende anvisninger. For at sikre en effektiv naturbevarelse og en sund havpattedyrspopulation, er det vitalt også at beskytte deres habitater. Disse forskellige typer af MPA'er har deres egne udpegede regelsæt for regulering og restriktioner, såvel som niveauer for effektiv håndhævelse, når det drejer sig om at regulere menneskelige aktiviteter, så man sikrer en langsigtet bevarelse af naturen.

En meget effektiv og visionær type af MPA, er et marint reservat, som står for et højt niveau af beskyttelse for at holde økosystemet intakt uden kommercielt fiskeri og menneskelige aktiviteter/forstyrrelser. Denne strikse strategi har resulteret i øgede bestande og biodiversitet både indenfor og omkring reservatet. Da MPA'er er begrænsede til et relativt lille område, kan de ikke dække hele udbredelsesområdet for de fleste havpattedyr. Et ideelt MPA beskytter dog de vigtigste dele af en arts habitat: yngleområder, fødesøgningsområder, områder til yngelpleje og migrationskorridorer, som ultimativt bør hænge sammen i et netværk af MPA'er. Disse netværk er vigtige redskaber til at holde øje med population, for uddannelse og oplysning til offentligheden, såvel som at holde MPA'er på dagsordenen i forbindelse med national og international naturbevarelse. I øjeblikket er mindre end 1% af det marine miljø et beskyttet område. I 2010 blev de fleste af verdens lande enige om at 10% af verdenshavens areal skal være beskyttet i 2020, men mange eksperter er enige om at mindst 30% burde blive beskyttet.

OPGAVE 2: *Det første MPA for hvaler blev udnævnt af Mexico i 1972. Det var for gråhvalers yngleområder i Baja, Californien. Der er på nuværende tidspunkt i alt 20.000 MPA'er i verdenshavene for alle marine organismer, og omkring 600 af disse beskytter vigtige hval-, delfin- eller marsvinehabitater. Nogle vigtige MPA'er er listede nedenunder. Prøv at finde informationer om deres betydning og udfyld resten af tabellen.*

	År for udnævnelse	Størrelse	Havpattedyr i området	Placering
South Polar Sea				
Pelagos Sanctuary				
Ross Sea				
NATURA 2000				

Læringsaktiviteter: Rollespil - Paneldiskussion

En sammenslutning af dyrevelfærdsorganisationer har udtalt:

„Metoder som bruges til at dræbe hvaler er så inhumane at al kommerciel og videnskabelig hvalfangst burde stoppe.“

I en paneldiskussion vil et stort antal af interessenterne fra forskellige grupper, med forskellige holdninger debattere emnet. I dag vil repræsentanter for 10 forskellige interesseorganisationer præsentere deres holdninger til det følgende spørgsmål:

Burde der være et totalt verdensomspændende forbud mod kommerciel hvalfangst?

Situationen: Hvalfangst i Norge

Norge er et af de to tilbageværende lande med kommerciel hvalfangst, hvor hvalkød fra Nordatlantisk vågehval fanget i den norske EEZ (Exclusive Economic Zone) bliver solgt til menneskelig konsumtion. IUCN lister arten som værende af "mindst bekymring" (Least concern). Norge er derfor imod IWCs moratorium og fastsætter sine egne fangstkvoter; Norge skal dog indrapportere sin fangst til IWC.

OPGAVER 1: *I dette rollespil skal spillerne påtage sig rollerne fra de forskellige parter i sagen. Vælg en af de 10 roller (eller få en tildelt af din lærer) og indsamle argumenter for din position, for at lave en baggrund for diskussionen. Dette er ikke begrænset til 10 deltagere, hele klassen kan være med i paneldiskussionen. Elever kan gå sammen i grupper, som en interessegruppe. Der skal dog gerne være en ligelig fordeling af elever mellem de forskellige interessegrupper. Yderligere baggrundsmateriale vil blive udleveret. Forbered dig på din interessegruppes position i forhold til spørgsmålet, og mod mulige modargumenter. En deltager (lærer eller elev) skal være ordstyrer for diskussionen.*

2: *I det følgende skal du diskutere din position og argumenterne for denne position, for den interessegruppe du repræsenterer, med dine gruppemedlemmer i ca. fem minutter, inden det præsenteres for de andre parter.*

- *Hvad er din holdning til hvalfangst?*
- *Hvad er dine hovedargumenter? (Formuler tre argumenter)*
- *Hvad kunne være et alternativ, som din gruppe ville kunne foreslå, som stadig ville være i gruppens interesse? (Et alternativ, som ville kunne bruges som et kompromis)*

3: *Ordstyreren indleder diskussionen. Før paneldiskussionen begynder præsenterer hver deltager sig selv, sin position, og sine argumenter i 2-3 minutter. Alle deltagere får på den måde mulighed for at lære hinanden at kende, samt hinandens position i forhold til spørgsmålet. Efter introduktionen vil ordstyreren styre diskussionen mellem de forskellige parter i sagen.*

4: *Til slut skal alle elever i fællesskab opsummere alle argumenter for og imod hvalfangst, og se om klassen kan komme til en fælles beslutning om klassens syn på kommerciel hvalfangst.*

Rollerne:

Ordstyrer

Du er tovholder på paneldiskussionen, hvor du skal belyse emnet så omfattende som muligt som ordstyrer. Du bør være uafhængig, neutral og upartisk, så du ikke fremhæver en holdning mere end en anden igennem diskussionen, men sørger for at der er en fair fordeling, så alle bliver hørt ligeligt. Du er også ansvarlig for at få de forskellige parter til at falde ned, hvis diskussionen bliver for ophedet.

For at starte diskussionen kan du bede de forskellige karakterer om at præsentere sig selv, og hvor de står i forhold til kommerciel hvalfangst. Hold øje med tiden i løbet af introduktionen, hver part har kun 2-3 minutter, og hvis der er nogle ubesvarede spørgsmål, kan du altid spørge de respektive repræsentanter direkte.

Efterfølgende starter du paneldiskussionen. For eksempel:

- Spørg NGOerne om, hvorfor de startede denne debat
- Spørg en af karaktererne, som er for hvalfangst om, hvad de tænker om anti-hvalfangst holdningen, eller den anden vej rundt
- Spørg en af karaktererne, som er for hvalfangst om, hvorfor de stadig fanger hvaler kommercielt, når det praktisk taget er stoppet i resten af verden for flere årtier siden

Du skal sikre dig, at alle deltagere for chancen for at tale og deres holdning blive hørt, og hold deltagerne engagerede i samtalen ved at gøre gode alternative forslag eller ved at spørge dem om deres mening om et givent spørgsmål, eller argument. Hvis diskussionen går i stå □ hold samtalen i gang, for eksempel:

- Spørg karaktererne, som er for hvalfangst, om de kan forestille sig et alternativ
- Hvis karakterer med en modsat rettet holdning ikke reagerer, så spørg dem, hvad de tænker om anti-hvalfangst karaktererne
- Sæt spørgsmålstejn ved folks holdninger; spørg om det etiske ved hvalfangst, spørg om nødvendigheden for hvalfangst for at kunne opretholde et levebrød, spørg om dyrevelfærdsholdninger, påpeg eksempler fra andre lande, hvor man med succes er gået fra hvalfangst til hvalsafari.

Repræsentanterne – Karakterer

Du bestemmer din rolles karakter ved hjælp af det udleverede infomateriale. Du kan også selv finde information om din karakters holdninger online. Først, præsenter din stilling og dit syn på hvalfangst. Hver repræsentant har kun 2-3 minutter til introduktionen, diskuter så lovforslaget med de andre deltagere. Ved at gøre det, kan de svare på forslagene fra de andre organisationer, vurdere dem, og adressere dem.

Hvalfanger

„Jeg er en simple mand. Hvalfangst er mit arbejde. Jeg tjener mine penge og brødføder min familie gennem det. Det er, hvad jeg har lært, og hvad jeg voksede op med. Jeg har ikke en uddannelse, eller erfaring fra noget andet arbejde; Jeg tror ikke jeg kunne forsørge min familie, hvis jeg skulle holde op med at fange hvaler. Jeg kan ikke forstå, hvorfor så mange mennesker er så gale over mit arbejde. Sammenlignet med hvad mennesker gør ved andre mennesker, er den form for hvalfangst, jeg udfører, meget mindre skadelig. Vores moderne metoder garanterer en hurtig og human død. Hvalfangst er bæredygtigt; der er masser af hvaler, derude i havet, og bestandene vokser. Hvalerne

har et godt liv, er frie og glade, og dør inden de mærker det. De har haft et bedre liv og får en bedre død end mange dyr, som opdrættes på grund af deres kød, på gårde.”

Fisker for hvalfangst

„Fiskeri er vores levebrød, og hvalerne spiser for mange fisk. Vi kan ikke fiske vores kvote op, men fisk er en af vores hovedeksportvare. Vi har behov for at reducerer bestanden af hvaler, for at kunne nå vores fiskerimål. Nogle hvaler tager endda fisk direkte fra vores net!”

Fisker mod hvalfangst

“Fiskeri er vores levebrød, og hvalerne understøtter det, fordi de er økosystemsingeniører. Mange folk tror at de spiser fisk, og derfor konkurrerer med os om fangsten, men det er ikke rigtigt. Mange hvaler spiser plankton eller småfisk, som ikke er de fisk vi går efter. De laver derimod lort i vandet, som giver næring til havet, og som giver mad til små plankton og kril, som igen fungerer som føde for større arter. Hvalerne hjælper faktisk de fisk, vi er interesserede i, med at vokse. Vi er nødt til at sikre, at fiskebestandene ikke kolliderer, og en måde at gøre det på, er at beskytte hvalerne.”

Lokalpolitiker

„Norge er en suveræn stat, som laver sine egen beslutninger. Fremmede bestemmer ikke over det. Heller ikke den Europæiske Union eller den Internationale Hvalfangstkommission. Derfor bestemmer vi selv, om man må fange hvaler eller ej. Der er en lang tradition for hvalfangst i Norge, og vi er et traditionelt land. Vi værdsætter vores historie og vores rødder. Derudover er hvalfangst meget bæredygtigt.“

Økonom fra hvalfangstindustrien

„Der er en lang tradition for hvalfangst i Norge. Min familie har fanget hvaler i århundreder. Hvaler har været en tilgængelig, sund og bæredygtig fødekilde i årtier. Derudover er der mange penge i hvalkød i Norge. Der er stadig en relativt høj efterspørgsel på hvalkød, fordi folk er vokset op med det. Ingen ved med sikkerhed, hvor mange hvaler der er, og vi er så lille en industri, som kun fanger en rat, som er meget almindelig, så det er klart, at vores hvalfangst ikke fører til et fald i populationen, og slet ikke til artens udryddelse.“

Dyrevelfærdsaktivist

„Vi synes kommerciel hvalfangst skal stoppe. Vi kan ikke være sikre på, at populationer kan overleve stor-skala jagt i kombination med de andre trusler, de står over for. Forbud eller ej er hvalfangst inhumant, og hvaler er uegnede til brug for mennesker på denne måde (de lever længe, og formerer sig langsomt). Der er ingen human måde at dræbe en hval til havs. Jagtprocessen kan aldrig udføres eksakt – hvaler er et bevægeligt mål, som skydes på fra et fartøj i bevægelse på et hav, som bevæger sig. Granatharpuner bliver ofte brugt til at dræbe hvaler, hvilket udsætter dem for en langsom og smertefuld død.” (Kilde: Whale and Dolphin Conservation)

Forsker

„Hvaler er blevet anerkendt som økosystemsingeniører, som derfor er meget vigtige for hele havet. Mange hvaler har fastlagte migrationsruter, hvilket er blevet bevist i videnskabelige studier, og vi har ofte lagt mærke til, at det samme dyr er blevet misopfattet som flere dyr, så populationer fejlagtigt kan antages at være større, end de er. For nogle arter og underarter, som den meget jagtede vågehval, ved vi ikke ret meget om migrationsruter og livshistorie. For eksempel har whale-watching skibe i

Island rapporteret, at de ikke så flere vågehvaler i et område, hvor en vågehval var blevet dræbt, som om de bevidst undgik området.”

Norsk borger 1

„Kun få nordmænd spiser hvalkød. Jeg er selv vokset op uden at have smagt det, og jeg har heller ingen ambitioner om at smage det. Hvalfangst er en forældet tradition, som burde stoppe. Mange turister, som kommer til Norge hader, at vi er en hvalfangernation, og vi har sandsynligvis et økonomisk tab fra folk, som boykotter Norge på grund af vores hvalfangst. Efter min mening skader hvalfangst både norsk økonomi og Norges omdømme.“

Norsk borger 2

„Hvalfangst er en tradition i Norge, og derfor er det noget vi er stolte af! Mange nordmænd støtter hvalfangst fordi det er bæredygtigt, sundt og godt for økonomien. Hvalfangst skaber arbejde og giver en lokalt baseret fødevarer. Hvalkød er også bedre end opdrættet kød, fordi hvalen levede et bedre liv end koen eller grisen.“

Turismeekspert

„Turisme er et af de vigtigste og hurtigst voksende erhverv i Norge. Turister kommer til Norge for at se natur og også for at se hvaler. Det er absurd at Norge bliver ved med at dræbe hvaler, men turisternes adfærd er jeg lige så uforstående overfor. Nogle turister, som kommer for at se hvaler, spiser endda hvalkød. Kan du forestille dig, hvordan de er bjergtagede af disse fantastiske dyr, når de ser dem, og så snart de er i land går de lige hen til den næste restaurant og spiser de dyr, de lige beundrede? Men ikke alle turister er så uddannede. Der er mange som boykotter Norge som feriedestination på grund af vores ry for hvalfangst. Andre kommer for at støtte whale-watching industrien og bekæmpe hvalfangst på den måde. De vælger specifikt hvalvenlige restauranter.“

Hval

“Jeg er den hele spørgsmålet drejer sig om – jeg er en hval. Jeg lever i det hav, som mennesker bruger både til arbejde og fritidsaktiviteter. Mit hjem er blevet larmende og farligt på grund af dem. Nogle gange kigger de kun på os, men andre gange forurener de også, og tager vores mad. For længe siden var der mange mange flere af os; men mange døde i en frygtelig kamp for livet. Som et resultat forsvandt mange af os fra denne planet. Hvert år bliver hundredevis af mine venner og familiemedlemmer taget af mennesker. De kommer med deres store både og skyder store metalstænger ind i vores kroppe. Hvorfor holder i ikke op med at jage og dræbe os?”

<https://www.youtube.com/watch?v=F1pQuvsEKJ4>